

Bilag 2

Handleplan for Rusansvarlig Ungdom 2021

1. Baggrund og formål

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget besluttede i august 2019 (Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 19. august 2020, pkt. 64), at afsætte midler fra udvalgets pulje til arbejdet med unge og alkohol. På et temamøde om Sund Ungekultur på Frederiksberg (Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 15. juni 2020) drøftede udvalget de overordnede ønsker til en Rusansvarlig Ungdom og en opbakning til en fokuseret indsats. Der var bred enighed om, at tiden var moden til at drøfte unges forbrug af alkohol og rusmidler.

På den baggrund besluttede Sundheds- og Forebyggelsesudvalget i oktober 2020 (Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 26. oktober 2020, pkt. 48), at der skulle udarbejdes en handlingsplan for Rusansvarlig Ungdom på Frederiksberg. Baggrunden for beslutningen var, at Udskolingsundersøgelse 19/20 viste, at de unges alkoholforbrug på Frederiksberg var markant højere og tidligere forekommende end i resten af Danmark.

De politiske ambitioner og den strategiske ramme for indsatserne i handleplan for Rusansvarlig Ungdom har været drøftet bredt politisk med udgangspunkt i relevante dilemmaer, der blev forelagt såvel Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 26. oktober 2020 (pkt. 48) som oversendte sagen til drøftelse i relevante fagudvalg og Magistraten i november 2020 med henblik på udvalgenes faglige input til de dilemmaer, der knytter sig til arbejdet med handleplan for en Rusansvarlig Ungdom på Frederiksberg. Fagudvalgene blev i samme ombæring bedt om at pege på, hvilke relevante eksterne høringsparter, der skulle inviteres til at bidrage med deres perspektiver på de opstillede dilemmaer, hvorefter der i december 2020 blev gennemført en skriftlig høringsproces med de udvalgte høringsparter.

På baggrund af høringsprocessen, med fastlæggelse af de strategiske rammer for arbejdet med handleplanen, blev der udarbejdet et udkast til Handleplan for Rusansvarlig Ungdom, som har været drøftet politisk i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, de relevante fagudvalg samt Magistraten. Udkast til handleplan blev efterfølgende sendt i høring hos relevante høringsparter.

Handleplan for Rusansvarlig Ungdom er udarbejdet med inddragelse af relevante udvalg og høringsparter gennem hele processen.

Med Kommunalbestyrelsens godkendelse af handleplan for Rusansvarlig Ungdom (Kommunalbestyrelsen den 17. maj (pkt. XX – tilføjes når handleplanen er endelig godkendt) har Frederiksberg Kommune fået en konkret plan, der kan bidrage til at indfri ambitionerne om en Rusansvarlig Ungdom på Frederiksberg.

Handleplan for Rusansvarlig Ungdom består af følgende hovedafsnit:

1. **Baggrund og formål** beskriver formål, strategisk og politisk ophæng, status på de unges anvendelse af rusmidler samt gældende viden om området.
2. **Strategisk ramme for handlingsplanens indsatser** beskriver den strategiske tilgang til de centrale dilemmaer, der har været drøftet politisk og været i høring hos relevante parter
3. **Handleplanens indsatser** beskriver konkrete indsatser, herunder ansvarlige og plan for opfølgning

1.1 Handleplanens strategiske og politiske ophæng

I Frederiksberg er der et særligt fokus på børn og unges sundhed. Det kommer blandt andet til udtryk i et af målene i Frederiksbergstrategien 2020; *"Alle skal have mulighed for et sundt liv. Det skal være let at træffe sunde valg på Frederiksberg, og de borgere, der ønsker at ændre vaner, får hjælp til det. Sundhed skal være en naturlig del af børn og unges liv i daginstitutioner, skoler, og uddannelsesinstitutioner, ligesom vi indretter*

byen, så den giver mulighed for leg og bevægelse for små og store. Vi sikrer rent drikkevand og luft samt mindre støj”.

I Frederiksbergs Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022, er der fastlagt en mål om at *”Flere unge skal leve sundere. Blandt andet skal de unge begynde at drikke alkohol senere, og de skal drikke mindre; og færre skal begynde at ryge, bruge hash eller andre stoffer eller dyrke usikker sex”*. Handleplan for Rusansvarlig Ungdom er, ligesom Handleplan for røgfri generation, et vigtigt bidrag til at opfylde denne målsætning.

Handleplan for Rusansvarlig Ungdom bidrager ligeledes til at opfylde FN’s verdensmål ”Sundhed og trivsel”, delmål 3.5 om ”Forebyggelse og behandling af stofmisbrug, herunder narkotikamisbrug og skadelig brug af alkohol, skal styrkes”.

Handleplanen har fokus på de unge bredt set, men indeholder også initiativer rettet mod særligt udsatte unge. Hermed bidrager handleplanen også til målet i Udsattepolitikken, om at en større andel af de udsatte borgere har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere.

1.2 Unges anvendelse af Rusmidler i Frederiksberg Kommune

De nyeste tal fra den europæiske rusmiddelundersøgelse, The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD), viser en markant stigning siden 2015 i antallet af 15-16-årige i Danmark, der drikker sig fulde. Ydermere er der en markant stigning i antallet af unge, der første gang var fuld som 13-årig eller yngre. I 2015 var det 6,7%, mens det i 2019 tilnærmer sig en fordobling på 11,1%, som har været fuld som 13-årig eller yngre.

Lokalt på Frederiksberg viser Udskolingsundersøgelsen, at langt flere unge på Frederiksberg har prøvet at være fulde end i resten af landet. Ca. 60% af de unge har tilladelse til at drikke for forældrene, på landsplan er det 40%. Dette er til trods for, at Sundhedsstyrelsen anbefaler, at børn og unge under 16 år ikke drikker alkohol og at det ikke er tilladt at sælge alkohol til unge under 16 år.

ESPAD-undersøgelsen viser også en stigning i de 15-16-åriges brug af stoffer. Siden 2015 er andelen af de 15-16-årige, der har brugt hash de seneste 30 dage, steget fra 4,9% til 7,4%. Ligeså ses en stigning i andelen, som nogensinde har brugt amfetamin, metamfetamin, ecstasy eller kokain, hvor det i 2015 var 3,0% og i 2019 er 4,3%.

ESPAD-undersøgelsen viser, at risikoen for at indtage stoffer øges ved de lejligheder hvor de unge drikker fem eller flere genstande.

Lokalt på Frederiksberg viser Udskolingsundersøgelsen (Udskolingsundersøgelse 2020, den 26. oktober, pkt. 50), at ca. 10% af de unge har prøvet at ryge hash, marihuana, pot eller skunk, sammenlignet med ca. 3% på landsplan. Desuden har 2% af de unge på Frederiksberg prøvet at tage lattergas. Her forefindes ikke sammenlignelige tal på landsplan.

1.3 Evidens på området

En rapport fra Vidensråd for forebyggelse (”Unge alkoholkultur- et bidrag til debatten, 2019) beskriver, hvilke indsatser der kan udskyde eller mindske unges alkoholforbrug. De mest effektive metoder er til at modgå unges forbrug af alkohol er tiltag som kommunen ikke har myndighed over. Der er moderat men dårligere dokumentation for, at mere brede alkoholforebyggende indsatser virker. Det drejer sig om indsatser, der indeholder flere forskellige indsatser (fx både vejledning, undervisning, sociale aktiviteter og ændringer af de fysiske eller strukturelle forhold), og som gennemføres på et eller flere niveauer inden for forskellige rammer (fx individ, hjem, uddannelsessted, lokalsamfund og samfund). Det samme gælder skolebaserede forebyggelsesprogrammer.

Det anføres også i rapporten, at der er svag dokumentation for, at fx generelle kampagner har effekt. Fx vil en informationskampagne om alkohol- og rusmidler ikke nødvendigvis ændre direkte i de unges forbrug, men give en viden, som er første skridt i en adfærdsændring. Kampagner kan altså sjældent stå alene i forhold til adfærdsændring, hvorfor de skal suppleres med andre indsatser – eksempelvis alkoholpolitikker på ungdomsuddannelser, skolebaserede forebyggelsesprogrammer og nattelevsindsatser.

Indsatserne i denne handleplan har således fokus på strukturelt forebyggende tiltag.

2. Strategisk ramme for handlingsplanens indsatser

Med beslutningen om udarbejdelse af en handleplan for Rusansvarlig Ungdom, blev der formuleret en række dilemmaer. Dilemmaer, der gennem drøftelser i udvalgene og blandt relevante høringsparter har defineret den strategiske ramme for fastlæggelse af de konkrete indsatser i handleplanen. I det følgende beskrives, hvorledes den strategiske ramme er defineret med afsæt i udvalgenes behandling, hørings svarene og viden om hvad der virker.

A. Fokus på alkohol og rusmidler eller udelukkende fokus på alkohol

Forebyggelse af rusmiddelforbrug hænger sammen med brug af tobak og alkohol. Unge med tidlig alkoholdebut og/eller et stort forbrug af alkohol har en større risiko for at eksperimentere med andre rusmidler end unge med et mere begrænset alkoholforbrug. På den baggrund sættes der i handleplanens indsatser fokus på både alkohol og rusmidler.

B. Målgruppe for indsatserne i Rusansvarlig ungdom

Ligesom Handleplan for Røgfri Generation er målgruppen for Rusansvarlig Ungdom de unge i aldersgruppen 16-24 år. Årsagen til at målgruppen er unge i aldersgruppen 16-24 år er, at unge kan begynde at købe alkohol når de fylder 16 år. Dertil kommer at undersøgelser viser, at et stort alkohol- og rusmiddelforbrug er et ungdomsfænomen, der typisk aftager i 24-års alderen. Der er i handleplanen indsatser både rettet mod den brede gruppe af unge, og indsatser rettet mod udsatte unge.

C. Bredt eller snævert kommunalt fokus på unges alkohol- og rusmiddelforbrug

Kommunen har mulighed for at regulere brug af alkohol og rusmidler på områder, hvor kommunen har myndighed. Det er imidlertid i overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse øget risiko i forhold til unges brug af alkohol og rusmidler. Samarbejde og dialog med ungdomsuddannelserne om indsatser er derfor vigtig i forhold til at udsætte og begrænse unges brug af alkohol og rusmidler.

Handleplanen indeholder indsatser, der forudsætter dialog og samarbejde med uddannelsesinstitutionerne, herunder også et partnerskabsprojekt med Københavns Kommune.

D. I hvilke ikke-kommunale institutioner skal der være alkoholrestriktioner

Kommunen har muligheden for at regelsætte omkring alkohol, når der ydes tilskud til samarbejde og samskabelse med andre aktører. Det gælder f.eks. i forhold til aktører på kultur, idræts- og foreningsområdet.

Der indgår ikke i handleplanen indsatser der forbyder alkohol i kultur- og idrætslivet. Det vurderes ikke at effekten af et sådant forbud vil modsvare de ulemper det vil medføre i forhold til brugernes oplevelse af tilbuddene og tilbuddenes indtjeningsmuligheder.

E. Fokus på kontrol/opfølgning med udgangspunkt i strukturelle(forbuds-)tiltag der mindsker synlighed af alkohol- eller fokus på alene motiverende adfærd

På de områder hvor kommunen har myndighed, har kommunen mulighed for at indføre retningslinjer vedrørende alkohol med evt. tilhørende sanktioner.

De indsatser, der er indføjet i handlingsplanen, har fokus på at skabe en rusansvarlig ungdom igennem motiverende og støttende indsatser.

En af indsatserne i handleplanen rækker dog ud over de motiverende og strukturelle indsatser.

I handleplanen indgår således forslag om, at Frederiksberg Kommune bliver en del af initiativet Drukfri Ungdom: Drukfri Ungdom er en sammenslutning af en række interessenter med et fælles ønske om en drukfri ungdom. Drukfri Ungdoms første indsatsområde er indførelse af en ensartet aldersgrænse for køb af alkohol på 18 år.

F. Kommunal sfære contra borgernes frie ret

Forskning viser at forældre er rollemønstre for deres børn og unge i forhold til alkoholforbrug, og data fra den nationale sundhedsprofil viser, at 13 procent af de voksne, der på Frederiksberg bor sammen med børn, har risikable alkoholvaner. I handleplanens indgår der derfor indsatser målrettet unge og deres familier – blandt andet i udsatte boligområder.

Indsatser der i handleplanen retter sig mod forælderrollen tager afsæt i eksisterende dialog og samarbejdsfora, hvor kommunen møder familierne.

3. Indsatser i forhold til Rusansvarlig ungdom

Der er, med afsæt i den strategiske ramme, fastlagt konkrete indsatser, som kan bidrage til at opfylde målsætningen om, at unge skal drikke alkohol senere, de skal drikke mindre og færre skal begynde at ryge, bruge hash eller andre stoffer. For hver af indsatserne er ansvarlige udvalg, centrale aktører, opfølgning og kommunikation beskrevet.

Indsatserne er inddelt således:

- A. Primære indsatser: Der er fastlagt 10 primære indsatser. Det vil sige indsatser på områder, hvor kommunen har myndighed til selv at sætte reglerne.
- B. Dialogbaserede indsatser: Der er fastlagt dialogbaserede indsatser. Det vil sige indsatser rettet mod andre sektorer, som er uden for det kommunale myndighedsområde. Det er indsatser, der forudsætter en dialog for at initiere en Rusansvarlig Ungdom – en dialog der typisk skal tage udgangspunkt i det gode eksempel kommunen sætter med de primære indsatser.
- C. Kommunikationsindsats: Der er fastlagt en bred kommunikationsindsats, som skal bidrage til at virkeliggøre de øvrige indsatser.

Indsatserne fremgår af skemaet på følgende sider.

A. Primære indsatser

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
1	Tværgående alkohol- og rusmiddelhandleplan på kommunens grundskoler, fritids- og ungdomsklubber	<p>Kommunens grundskoler, fritids- og ungdomsklubber skal have en tværgående alkohol- og rusmiddelhandleplan med tilhørende beredskabsplan. Frederiksberg Sundhedscenter udarbejder en skabelon til handleplanen, som skal sikre fælles rammer, normer og ensartethed. Derudover kan der formuleres lokale tilføjelser til handleplanen. Handleplanen skal også berøre emnerne mental og seksuel trivsel og udvikling, hvor det er relevant set i sammenhæng med en alkohol- og rusmidler.</p> <p>Børne- og ungeområdet er tovholder for at handleplanen kommer ud til skoler, fritids- og ungdomsklubber.</p> <p>Kommunikation: Tværgående handleplan udarbejdes.</p> <p>Materiale om baggrund og implementering af handleplan, samt information til forskellige målgrupper (elever, forældre, forældrebestyrelse, medarbejdere), ledsaget af følgebrev, der præcist beskriver kommunens beslutning med opfordring til at tilslutte sig.</p>	Undervisningsudvalget	<p>Grundskoler</p> <p>Skolebestyrelser</p> <p>Fritidsklubber</p> <p>Ungdomsklubber</p> <p>Evt. Kræftens Bekæmpelse</p>	Handleplan udarbejdet og udsendt
2	Alkohol- og	Rusmiddelforebyggelse er en del af	Børneudvalget	Institutioner på det	Handleplaner er

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
	rusmiddelhandleplan på kommunens botilbud og døgninstitutioner for børn og unge	<p>kerneydelsen på kommunens døgntilbud for børn og unge. I forlængelse af dette indgås dialog og samarbejde om handleplaner, som skærper fokus og giver fælles fodslag med målet om at bygge videre på det rusmiddelforebyggende arbejde, der allerede foregår på kommunens botilbud og døgninstitutioner.</p> <p>Kommunikation: Skabelon til handleplan udarbejdes. Materiale om baggrund og implementering af handleplan, samt information til forskellige målgrupper (børn/unge, forældre, medarbejdere), ledsaget af følgebrev, der præcist beskriver kommunens beslutning med opfordring til at tilslutte sig.</p>	Socialudvalget	<p>voksenspecialerede socialområde</p> <p>Institutioner på det specialiserede børne- og ungeområde</p>	udarbejdet og udsendt
3	Systematisk tidlig opsporing	<p>Kommunen understøtter, at der systematisk gennemføres korte opsporende og rådgivende samtaler om alkohol og andre rusmidler, herunder vejledning om mulige behandlingsmuligheder, med særligt fokus på udsatte unge.</p> <p>Dette søges opnået ved at opkvalificere kommunens frontpersonale i samtaler med unge om alkohol og rusmidler. Opkvalificeringen skal varetages i et</p>	<p>Socialudvalget</p> <p>Sundheds- og Forebyggelsesudvalget</p> <p>Undervisningsudvalget</p> <p>Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget</p>	<p>Frederiksberg U-turn</p> <p>Frederiksberg Sundhedscenter</p>	Følges op i.f.t. anvendelse af tilbuddet om opkvalificering

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		<p>samarbejde mellem Frederiksberg U-turn og Forebyggelsesområdet og skal gælde for personale i social- og familieforvaltningsområdet, fx sundhedsplejen, jobcentre, ungdomsklubber, SSP, skoler, ungdomsuddannelser, UU-vejledning og opholdssteder for udsatte unge.</p> <p>Kommunikation: Formidling af mulighed for opkvalificering til relevante medarbejdere i form af direkte invitation eller mere generisk invitation.</p>			
4	Obligatorisk forældre-elev arrangement om unge og alkohol i 8. klasse på kommunens grundskoler	<p>Forældre-elev arrangementer gøres obligatorisk i 8. klasse. Formålet er at skabe dialog om forældres rolle og ansvar for børn og unges brug af alkohol samt eget forbrug. Fokus ligger på, hvordan man kan snakke med sin teenager om rusmidler, lave klare aftaler og grænser for den unges brug af alkohol, håndtering af fester mm. Forældre-elev arrangementerne skal også berøre emnerne tobak, mental- og seksuel sundhed, hvor det er relevant set i sammenhæng med alkohol og rusmidler og dialogen mellem forælder og barn.</p> <p>Kommunikation:</p>	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	Frederiksberg Sundhedscenter Kræftens Bekæmpelse	Følges op i.f.t. hvor mange 8. klasser, der har benyttet konceptet

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		<p>Informationsmateriale til forældre om deres betydning som rollemodeller, herunder værktøjer til dialog med deres teenager. Inspiration til lærer til at lave opfølgning i klassen.</p> <p>Information til lærer med handlevejledning og henvisningsmuligheder til relevante tilbud ved behov, eksempelvis 'Samtaler om alkohol', FKRC, Frederiksberg U-turn, TUBA.</p>			
5	Indsats i grundskoler målrettet unge, som ikke nødvendigvis nås med de almene forebyggelsesindsatser	<p>Sundhedsplejen og Sundhedscentret indgår dialog og samarbejder om at sikre, at de unge, som ikke nødvendigvis nås med de almene forebyggelsesindsatser, også får tilbud med alkohol- og rusmiddelforebyggende sigte.</p> <p>Indsatsen skal give lærere i grundskolen handlevejledning ift. hvor de kan henvende sig ved bekymring for en ung.</p> <p>Kommunikation: Information til lærere og pædagoger med handlevejledning og henvisningsmuligheder til relevante tilbud ved behov, eksempelvis 'Samtaler om alkohol', FKRC, Frederiksberg U-turn, TUBA.</p>	<p>Sundheds- og Forebyggelsesudvalget</p> <p>Undervisningsudvalget</p>	<p>Frederiksberg U-turn</p> <p>Sundhedsplejen</p>	Handlevejledning og plan for distribution udarbejdet
6	Fortsætte og styrke	Sundhedsplejen og Sundhedscentret	Børneudvalget	Sundhedsplejen	Status på proces med

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
	sundhedsplejens dialog om forældres alkoholvaner	<p>indgår samarbejde om at booste sundhedsplejens eksisterende praksis mht. at spørge ind til alkoholvaner i hjemmet ved småbørnsbesøg i hjemmene. Dette som opfølgning på den tidligere indsats 'Familieorienteret Alkoholbehandling'. Derudover indleder Sundhedsplejen og Sundhedscenteret en proces om, hvordan Sundhedsplejen, ved deres besøg på skolerne på 7. årgang, på en god måde kan spørge ind til forældres alkoholvaner i hjemmet. Sundhedscenteret hjælper med opkvalificering af sundhedsplejen.</p> <p>Endelig udarbejdes spørgsmål om forældres alkoholvaner, der inkorporeres i sundhedsplejens spørgeskema til elever, ved besøget på 7. årgang.</p> <p>Kommunikation: Ingen</p>		Frederiksberg Sundhedscenter	<p>at booste eksisterende praksis.</p> <p>Status på om der har været en opkvalificering.</p> <p>Status på om spørgsmål er inkorporeret i spørgeskema til 7. klasses elever</p>
7	Rusmiddelforebyggelse målrettet unge og deres familier i udsatte boligområder	Der gennemføres en afdækning af behov for yderligere rusmiddelforebyggende indsatser i de boligområder, hvor sociale problemer, alkohol og stoffer er særligt udbredte. Afdækningen kunne sætte fokus på, hvorvidt der fremadrettet skal udvikles en mere ensartet struktur i arbejdet med	Socialudvalget Børneudvalget	SSP Boligsociale medarbejdere Familievejledere SKP Frederiksberg U-Turn	Status på output af afdækkende dialog om mulige indsatser

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		<p>rusmiddelforebyggelse på tværs af relevante aktører i de udsatte boligområder – såsom SSP, de boligsociale medarbejdere, U-Turn mv. Ligesom afdækningen f.eks. kunne se på behovet for, at der arrangeres dialog -og infomøder med inddragelse af de unges forældre/primære omsorgspersoner.</p> <p>Formålet med dialogmøderne vil være at træne forældrene til hurtigt at genkende signaler om et evt. misbrug hos deres børn, samtidigt med at forældrene får information om, hvor de skal rette henvendelse for at få hjælp.</p> <p>Kommunikation: Ingen.</p>			
8	Restaurationsplan med forebyggende sigte i forhold til unge og rusmidler	Dialog om at undersøge mulighed for, at Frederiksberg Kommunes restaurationsplan kan rumme et forebyggende sigte, herunder især et fokus på unge. Med inspiration fra Københavns Kommune kan der desuden arbejdes på at etablere dialog med lokale restauratører, barer m.fl. med henblik på om der kan etableres en slags kodeks for god adfærd i nattelivet, som kommunen og restaurationsbranchen i fællesskab står bag og som kan	Magistraten	Erhvervsrådet Bevillingsnævnet Udvikling og Jura	Status på forebyggende sigte i restaurationsplanen

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		<p>inkorporeres i restaurationsplanen. Endelig skal restaurationsplanen være offentlig tilgængelig på kommunens hjemmeside og udleveres til både nuværende og nye restauratører.</p> <p>Kommunikation: Hvis restaurationsplanen revideres orienteres om ændringerne til relevante aktører med motiverende information på relevante kanaler, fysiske og elektroniske. Evt. handouts/pjecer.</p>			
9	Repræsentant for sundhedsområdet sidder med i Bevillingsnævnet	<p>I forbindelse med det konstituerende møde efter kommunevalget forelægges kommunalbestyrelsen en anbefaling af, at der til Bevillingsnævnet også vælges ét medlem med sundhedsfaglig baggrund.</p> <p>Kommunikation: Evt. orientere offentligheden om den nye sammensætning i Bevillingsnævnet i relevante medier</p>	Kommunalbestyrelsen	Udvikling og Jura	Kommunalbestyrelse er blevet forlagt forslag om valg af sundhedsfaglig person som medlem af Bevillingsnævnet
10	Optag i initiativet Drukfri Ungdom	Frederiksberg Kommune/ Rusansvarlig Ungdom bliver en del af initiativet Drukfri Ungdom, som er en sammenslutning af en række interessenter med et fælles ønske om en drukfri ungdom. Deres første	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	KDO/Projektledelsen Frederiksberg Sundhedscenter	Ingen opfølgning

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		<p>indsatsområde er en ensartet aldersgrænse for køb af alkohol på 18 år.</p> <p>Optag i Drukfri Ungdom kan eventuelt benyttes til at initiere offentlig debat om forældreansvar.</p> <p>Kommunikation: Orientering om de store mål med deltagelse i Drukfri Ungdom. Formidling af budskaber og materiale fra indsatsen, som vurderes relevant at videreformidle via forskellige kanaler og fora, Facebook, Frederiksberg Intra, o.lign.</p>			

B. Dialogbaserede indsatser

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
11	Alkohol- og rusmiddelhandleplan på kommunens privatskoler	<p>Der gennemføres dialog med private skoler og efterskolen på Frederiksberg om at udarbejde en ansvarlig Alkohol- og rusmiddelhandleplan. Handleplanerne skal også berøre emnerne mental og seksuel trivsel og udvikling, hvor det er relevant set i sammenhæng med en alkohol- og rusmiddelhandleplan.</p> <p>Kommunikation: Materiale om overvejelser, planlægning og skabelon til handleplan samt information til forskellige målgrupper (elever, forældre, medarbejdere), ledsaget af følgebrev, der præcist beskriver kommunens beslutning med opfordring til at tilslutte sig.</p>	Undervisningsudvalget	<p>Sundhedsplejen</p> <p>Privatskoler</p> <p>Kastanjevejens efterskole</p> <p>Frederiksberg Sundhedscenter</p>	Skabeloner til handleplaner er udarbejdet og udsendt
12	Fælles alkoholkodeks på ungdomsuddannelser i Frederiksberg og Københavns Kommune	<p>Frederiksberg Kommune, i regi af Partnerskab for bedre sundhed og trivsel, indgår dialog med Københavns Kommune med henblik på at undersøge muligheden for at indgå en "musketér-ed" angående alkohol på ungdomsuddannelserne på Frederiksberg og i Københavns Kommune – herunder også en drøftelse af et obligatorisk forløb på ungdomsuddannelserne.</p> <p>Kommunikation:</p>	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	<p>Frederiksberg Sundhedscenter</p> <p>Københavns Kommune</p> <p>Ungdomsuddannelser</p> <p>Evt. Kræftens Bekæmpelse, Alkohol og Samfund</p>	Status på dialog om mulighed for at arbejde henimod et fælles alkoholkodeks

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		Materiale afklares, udvikles og udarbejdes i overensstemmelse med udbytte af dialog og proces med Københavns Kommune om et fælles alkoholkodeks.			
13	Ansvarlig alkohol- og rusmiddelhandleplan på ungdomsuddannelser	<p>Dialogindsats med ungdomsuddannelserne på Frederiksberg med henblik på at styrke deres alkohol- og rusmiddelforebyggende indsats med handleplaner, trivselsfremme, tidlig opsporing, rådgivning og brobygning til kommunens behandlingstilbud, Frederiksberg U-turn.</p> <p>Som led i ungdomsuddannelsernes arbejde med alkohol- og rusmiddelhandleplaner, kan det være en fordel at inkludere fokus på at understøtte unges mentale og seksuelle trivsel.</p> <p>Kommunikation: Materiale om overvejelser, planlægning og udarbejdelse af politik. Skabelon til handleplan. Information til forskellige målgrupper (elever, forældre, medarbejdere).</p>	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	<p>Frederiksberg Sundhedscenter</p> <p>Ungdomsuddannelser</p> <p>Kræftens Bekæmpelse</p>	Status på hvilke ungdomsuddannelser, som har arbejdet med om implementeret politikker
14	Inkluderende intro- og festkultur på ungdomsuddannelser	Dialogindsats med ungdomsuddannelserne på Frederiksberg med henblik på at arbejde hen imod en inkluderende	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	<p>Frederiksberg Sundhedscenter</p> <p>Ungdomsuddannelser</p>	

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		<p>intro- og festkultur, hvor alkohol ikke er i centrum.</p> <p>Kommunikation: Udvikles i overensstemmelse med indsatsen, som skal tilpasses skolernes kontekst.</p>		Evt. Kræftens Bekæmpelse	
15	Inddragelse af forældre på kommunens ungdomsuddannelser	<p>Inddragelse af forældre på ungdomsuddannelser gennem intromøder og/eller kommunikationsmateriale med henblik på at forebygge et højt forbrug af alkohol og rusmidler blandt unge.</p> <p>Fokus skal bl.a. være på, hvordan man kan snakke med sin teenager om alkohol og rusmidler, lave klare aftaler og grænser for den unges brug af alkohol, håndtering af fester mm. I inddragelsen af forældrene skal emnerne tobak, mental- og seksuel sundhed også berøres, hvor det er relevant set i sammenhæng med alkohol og rusmidler og dialogen mellem forælder og den unge. Endvidere brobygges der til kommunens behandlingstilbud, Frederiksberg U-turn.</p> <p>Kommunikation: Informationsmateriale til forældre om deres betydning som rollemodeller, herunder værktøjer til dialog med</p>	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	<p>Frederiksberg Sundhedscenter</p> <p>Ungdomsuddannelser</p> <p>Kræftens Bekæmpelse</p>	<p>Informationsmateriale udarbejdet og distribueret på ungdomsuddannelser</p> <p>Ungdomsuddannelser er blevet tilbudt Sundhedscenterets deltagelse ved intromøder</p>

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		deres teenager, samt information om relevante tilbud ved behov, eksempelvis Frederiksberg U-turn.			
16	Undervisning på ungdomsuddannelser	<p>Kommunen understøtter ungdomsuddannelser, ved behov, med faglighed, sparring og materiale eksempelvis til temauger og/eller undervisning, hvor emnet er alkohol og rusmidler tages op.</p> <p>Kommunikation: Relevant undervisningsmateriale, hjemmesider mm. deles med ungdomsuddannelser.</p>	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	<p>Frederiksberg Sundhedscenter</p> <p>Ungdomsuddannelser</p> <p>Kræftens Bekæmpelse</p>	Materiale delt med ungdomsuddannelser
17	Dialog med lokalpolitiet og fokus fra SSP på en øget indsats mod salg og indtagelse af rusmidler i det offentlige rum	<p>I det offentlige rum (f.eks. omkring Magneten) opleves et øget problem i form af indtagelse og salg af rusmidler.</p> <p>Problematikken drøftes på møde i Lokalrådet mhp. en eventuel øget indsats fra lokalpolitiet i området.</p> <p>Samtidig sætter SSP fokus på problematikken.</p> <p>Kommunikation: Ingen</p>	<p>Magistraten</p> <p>Undervisningsudvalget</p>	<p>SSP</p> <p>Lokalrådet</p>	Problematikken er drøftet i Lokalrådet og der er fulgt op.
18	Skærpet opfølgning vedr. aldersgrænse for at købe alkohol	SSP indgår dialog med Frederiksberg nærpolti om at sikre en skærpet opfølgning på aldersgrænsen for at købe alkohol.	<p>Magistraten</p> <p>Undervisningsudvalget</p>	Frederiksberg Kommunes nærpolti	Status på besøg i Kiosker og butikker

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
		<p>Kommunikation: Evt. materiale, som motiverer og bakker op om at følge det gode eksempel.</p>			
19	Praktiserende læger tager dialog med familier, hvor der er børn og unge i hjemmet	<p>Dialog i KLU-regi (kommunalt-lægeligt udvalg) om muligheden for en skærpet praksis for, at den praktiserende læge drøfter alkohol- og rusmiddelbrug med familier, hvor der er hjemmeboende børn.</p> <p>Kommunikation: En pjece eller plakat til venteværelset samt evt. faktaark til brug for lægens dialog med patienten.</p>	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	Frederiksberg Sundhedscenter KLU	Drøftelse på møde i KLU-regi
20	Information om familier i risiko	<p>Dialog i KLU-regi med en opfordring til de praktiserende læger, om at orientere sundhedsplejen, hvis de oplever bekymrende alkohol- eller rusmiddelbrug i familier, hvor der er hjemmeboende børn. Samtidig opfordres sundhedsplejen til ligeledes at orientere praktiserende læge, hvis de oplever bekymrende alkohol- og rusmiddelbrug.</p> <p>Kommunikation: Ingen</p>	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget Børneudvalget	Frederiksberg Sundhedscenter KLU Sundhedsplejen	Drøftelse på møde i KLU-regi
21	Dialog med kultur- og fritidsaktører om en	Der indledes dialog med kultur- og fritidslivet om en ændring af kulturen	Kultur- og Fritidsudvalget	Foreninger og institutioner på kultur-	Drøftelse med aktørerne i fx

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg	Aktører	Opfølgning
	hensigtsmæssig alkoholkultur blandt børn og unge	hen mod en hensigtsmæssig alkoholkultur blandt børn og unge.		og fritidsområdet	direktørforum og Slæng mhp. fælles indsats.

C. Kommunikativ indsats

Nr.	Indsats	Beskrivelse	Udvalg
22	Koordineret og sammenhængende tværgående indsats, herunder information	Der udarbejdes en kommunikationsplan for 2021 (-2022?). 1) Kommunikationsplanen indeholder såvel intern som ekstern kommunikation med alle relevante interessenter 2) Produkter og materiale, eksempelvis breve, flyers, undervisningsmateriale, osv., skal være generiske og tværgående i det omfang, de kan.	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget